

Overweging bij Jozua 24, 1-2.a. 15-17. 18b en Johannes 6, 60-69

Toen ik vijf jaar geleden in Ghana was, kwam ik iedere dag tijdens mijn korte wandeling van het hotel waar ik logeerde naar het huis van mijn vrienden langs een kruispunt. Op dat kruispunt stond ook iedere dag een moeder met haar tweeling te bedelen. Ik keek naar de meisjes, die met een lege blik de munten opraapten die automobilisten bij het stoplicht op de grond gooiden, en vroeg me af hoe het moest zijn om hier te staan, dag in dag uit, in de zon, het stof en de uitlaatgassen. Ik besloot dat deze meiden naar school moesten gaan. En zo geschiedde, en met dank aan mijn vriend Ishmael die alles ter plekke regelt, en met dank aan de vele mensen die af en toe een steentje bijdragen gaan er inmiddels 7 meiden naar school. Het kruispunt met het stoplicht werd ook een kruispunt in mijn leven: een moment waarop je een beslissing neemt die je leven grondig gaat beïnvloeden, al weet je op dat moment nog niet precies hoe.

In de teksten van vandaag gaat het ook over kruispunten. Jozua roept alle stammen van Israël in Sichem bijeen, met de oudsten van Israël, de familiehoofden, de rechters en de schrijvers en hij zegt: *“Wie wil je dienen? De God van Israël of de goden van het land waarin je leeft?”* Vrij vertaald: de God van vertrouwen, of die van macht, geld en ego? Je mag vrij kiezen, maar je moet wel nú beslissen. Het lijkt een beetje op het verhaal uit de paradijs tuin, als Adam van de verboden vrucht heeft gegeten en zich voor God verstopt. *“Waar ben je?”* vraagt God aan Adam. Het is niet alsof God niet weet waar Adam uithangt, maar Hij wil van hem weten: Waar sta je? Waar wil je heen met je leven? Wat ga je kiezen? Het is aan jou, maar je moet wel nú kiezen.

We kennen allemaal dat soort momenten. Momenten waarop er geen weg meer terug is, waarop we niet nog langer kunnen uitstellen wat zich al tijdenlang heeft aangediend. Vaak gaat er aan dat soort momenten een heleboel vooraf. Wat is goed? Wat is belangrijk? Voor wie draag ik zorg? Waarvoor ben ik verantwoordelijk? Wie heb ik lief? Als het antwoord op een van die vragen niet helder is, lijkt het soms gemakkelijker om ervoor weg te lopen. Om letterlijk of figuurlijk de dekens over ons hoofd te trekken en te zeggen: ik ben er niet. Ik doe niet meer mee. We kunnen op allerlei manieren vluchten: in depressie, in verslaving, in cynisme, in egoïsme, in extra hard werken of in de schijn van zorgeloosheid.

Ook in de Evangelielezing wordt er gekozen. We vallen er feitelijk middenin: *“In die tijd zeiden velen van Jezus’ leerlingen: “Deze taal stuit iemand tegen de borst. Wie is*

nog in staat naar hem te luisteren?” Maar wat heeft hij dan gezegd? Het begon allemaal een paar weken geleden, toen Jezus zei: *“Ik ben het brood dat leven geeft.”* Joodse oren horen hier een vergelijking met Mozes. In de 40 uitputtende jaren in de woestijn gaf Mozes het volk brood. Maar Jezus gééft geen brood, hij IS het brood. Dat vond men al een gewaagde uitspraak. En even later maakt hij het nog bonter: *“Wie mijn lichaam eet en mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven.”* Vlees en bloed waren de centrale onderdelen van de joodse offerceremonie. Het bloed van de offerdieren mocht beslist niet gedronken worden. Jezus zet hier dus de eeuwenlange traditie op zijn kop: hij doet geen offers, hij IS het offer: Jezus zal zichzelf opofferen om zó zelf gegeten en gedronken te kunnen worden – en daarmee nieuw leven te schenken. Dat is veel mensen toch echt te gortig, en velen verlieten zijn gezelschap. Maar Jezus neemt zijn woorden niet terug. In tegendeel, hij stelt ook zijn leerlingen voor de keuze: *“Wilt ook gij soms weggaan?”*

Het is een provocerende vraag van iemand die weet waar hij staat en daar niet vanaf zal wijken. Het is een alles-of-niets-vraag. En toch. En toch klinkt er ook zo’n ontstellende droefenis in mee. Je ziet hem daar staan: vermoeid en vervolgd en onbegrepen, en aan de mensen die hij zijn vrienden en familie noemt, vragen: En jij? Wil jij soms ook weggaan?

Het is een vraag die Jezus niet alleen lang geleden aan zijn leerlingen stelde. Het is evengoed een vraag aan ons. Het is een vraag die Jezus aan ieder van ons stelt op elk kruispunt in ons leven. Wat kies je? Voor wie kies je? Durf je het aan met mij? Twee weken geleden zei Tjeu van Knippenberg in zijn overweging dat Jezus “hemel en aarde confronterend dichtbij elkaar bracht”. Misschien gebeurt dat wel bij uitstap hier, op de kruispunten in ons leven. En misschien mogen we op die momenten, waarop we het moeilijk hebben en niet kunnen kiezen tussen veiligheid en de stap in het onbekende, tussen dat wat van ons verwacht wordt (of wat we van onszelf verwachten) en wat ons vrij maakt, op al die momenten waarop we het liefst weg zouden lopen en ons ergens verstoppen om niet te hóeven kiezen, misschien mogen we op die momenten denken aan Petrus. Want daar, op dat kruispunt, als Jezus hen voor de keuze stelt: wil je blijven, of wil je gaan?, antwoordt Petrus: naar wie zouden wij anders gaan? Ja: naar wie zouden wij anders gaan – met wie anders zouden we de uitdagingen in ons leven aandurven? Wie houdt ons vast als we dreigen om te vallen? Naar wie zouden we anders gaan – en dan, samen, de stap in het diepe wagen. Naar een nieuw begin.